

ZUZANA CANDIGLIOTA ADVOKÁTKA

Ústavní soud ČR
Joštova 625/8
660 83 Brno-střed

V Brně dne 20. 7. 2021

Stěžovatelka: **nezl. xxx**, nar. xxx

zastoupena zákonnými zástupci xxx, nar. xxx, a
xxx, nar. xxx

všichni bytem xxx

Zastoupeni: Zuzanou Candigliota, advokátkou se sídlem Burešova 615/6, 602 00 Brno

Účastník: Nejvyšší správní soud
Moravské náměstí 6, 657 40 Brno

Vedlejší účastník: Česká republika – Ministerstvo zdravotnictví
Palackého náměstí 375/4, 128 01 Praha 2

Ústavní stížnost

- proti usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2021, č. j. 7 Ao 10/2021-308

Přílohy:

- Plná moc – sken
- návrh stěžovatelky ze dne 22. 4. 2021
- usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2021, č. j. 7 Ao 10/2021-308
- studie „Experimental Assessment of Carbon Dioxide Content in Inhaled Air With or Without Face Masks in Healthy Children: A Randomized Clinical Trial

ZUZANA CANDIGLIOTA | ADVOKÁTKA

IČ 03746933 | datová schránka by2wpca
Reg. číslo České advokátní komory 16127
Bankovní spojení 2200755319/2010

Burešova 615/6
602 00 Brno
Česká republika

+420 607 005 043
advokatka@candigliota.cz
www.candigliota.cz

I. Úvod

Stěžovatelka se touto ústavní stížností domáhá ochrany svých základních práv a svobod, k jejichž porušení došlo usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2021, č. j. 7 Ao 10/2021-308. Toto rozhodnutí byla vydáno v souvislosti s návrhy stěžovatelky na připuštění změny návrhu na zrušení mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví a v souvislosti s jejím návrhem na vydání předběžného opatření. Vše s ohledem na mimořádná opatření zavedená Ministerstvem zdravotnictví v rámci epidemie šíření viru SARS-CoV-2 a umožnění prezenční formy vzdělávání.

Napadeným rozhodnutím bylo zasaženo do práva stěžovatelky na spravedlivý proces a práva na účinnou soudní ochranu zaručené čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), a do práva na vzdělání zaručeného čl. 33 odst. 1 a 2 Listiny ve spojení s čl. 28 odst. 1 a 2 Úmluvy o právech dítěte. Také bylo zasaženo do jejího práva na ochranu zdraví zaručeného čl. 31 věta první Listiny a na zohlednění nejlepšího zájmu dítěte v rozporu čl. 32 odst. 1 Listiny a čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte.

II. Popis rozhodných skutečností

Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZ“ nebo „vedlejší účastník“) vydalo dne 6. 4. 2021 podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví (dále jen „ZoOVZ“), mimořádné opatření č. j. MZDR 15757/2020-47/MIN/KAN stanovující povinnost nosit ochranné prostředky dýchacích cest, a mimořádné opatření č. j. MZDR 14592/2021-3/MIN/KAN stanovující povinnost testování dětí, žáků a studentů při osobní přítomnosti na vzdělávání. Obě opatření byla dalšími mimořádnými opatřeními buď měněna, doplňována nebo zrušena a nahrazena novými. Všechna mimořádná opatření měla úzkou návaznost na jiné mimořádné opatření vedlejšího účastníka umožňující na základě výjimky osobní přítomnost některých dětí, žáků a studentů (dále zjednodušeně také jako „dětí“) na prezenční výuce. Jinými slovy, šlo o stanovení podmínek pro prezenční výuku na základě postupného rozvolňování opatření v rámci aktuální epidemiologické situace.

Stěžovatelka jako žákyně 3. ročníku základní školy proti výše uvedenému brojila svým návrhem ze dne 22. 4. 2021 na zrušení daných mimořádných opatření, a to současně s návrhem na vydání předběžného opatření, které by jí do rozhodnutí ve věci samé umožnilo účast na prezenční výuce se zmírněním jinak povinných podmínek. Poukázáno bylo na to, že stěžovatelka od března roku 2020 do školy ke dni vydání napadených opatření chodila všeho všudy pouhých 37 dní. Namítáno bylo především to, že napadená opatření ve svém souhrnu nepřiměřeně, protiprávně a v rozporu s nejlepším zájmem dítěte zasahují do stěžovatelčinych základních práv – práva na vzdělání, práva na ochranu zdraví a práva na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí. Mimořádné opatření stanovující povinnost nosit ochranný prostředek dýchacích cest zcela nedostatečně hodnotilo možné negativní dopady dlouhodobého nošení těchto ochranných prostředků ve vztahu k nezletilým dětem. Mimořádné opatření stanovující povinné preventivní testování pro přístup k prezenční výuce bylo poté dle stěžovatelky odůvodněno nedostatečně, bez dostatečného podkladu relevantních odborných studií a bez zohlednění všech důležitých faktorů. Dále bylo tvrzeno, že kombinace všech těchto opatření je ve svém souhrnu značným nebezpečím pro duševní, fyzické nebo emoční blaho dítěte. Jako vhodnější variantu stěžovatelka označila například nošení takových ochranných prostředků pouze ve společných prostorech školy, nikoliv však po celou dobu výuky (mnohdy v jedné jediné třídě s homogenním složením stále stejných dětí), a zároveň případně navrhovala využití opravdu neinvazivních plivacích testů. Vytýkáno bylo ale

především to, že napadená opatření prakticky vůbec nezohledňovala možné negativní důsledky. Mělo tak dojít k náležitému zohlednění všech okolností, a to s ohledem na širokosáhlé důsledky do práv stěžovatelky a povinnost chránit její nejlepší zájem – zachování práva na vzdělání v co nejvyšší míře a kvalitě prezenčního vyučování.

Motivací podaného návrhu jako takového bylo, aby pod záminkou ochrany zdraví nebylo v konečném důsledku zdraví dětí naopak ohroženo, a to jak fyzické, tak i psychické, a navíc aby jim nebyla odpírána ani další základní práva. Když totiž stěžovatelka odmítla preventivní testování a odmítla nosit ve vnitřních prostorách budov (včetně doby během vyučování ve třídě) ochranný prostředek dýchacích cest, nebyla připuštěna k prezenčnímu vzdělávání. Ačkoli bylo dítěti v případě odmítnutí povinnosti podrobit se nastaveným podmínkám umožněno využít omluvené absence, škola neměla povinnost pro takové děti zařadit plnohodnotnou distanční výuku a v podstatě se jen apelovalo, aby školy děti v rámci svých možností vzdělávaly a případně umožnily individuální konzultace. Běžnou prezenční výuku ale nelze dle stěžovatelky alternativními formami výuky v takovém časovém rozpětí plnohodnotně nahradit – ať už v otázce získaných vědomostí nebo v otázce navázání a udržování potřebných sociálních vztahů.

Závěrem tedy stěžovatelka uvedla, že nebyl brán dostatečný ohled na zásadu přiměřenosti a nutnost zásahy do práv důkladně odůvodňovat. Úlohou státu je totiž tato práva nejen aktivně chránit (*status positivus*), ale zároveň do nich nepřiměřeně nezasahovat (*status negativus*).

Stěžovatelka proto na základě uvedeného požadovala formou návrhu na vydání předběžného opatření zatímně upravit poměry pro hrozící vážnou újmu na jejích základních právech a svobodách. Hrozící vážnou újmu shledávala v pokračujícím odpírání vzdělávání, kdy v prezenční formě probíhala její výuka od března roku 2020 pouze po zanedbatelně dlouhou dobu. Jiná forma vzdělání pak sice mohla na určitý čas prezenční výuku nahradit, ale určitě ne v takové kvalitě, a ne po tak dlouhou dobu. Pokud by se stěžovatelka naopak nastaveným podmínkám podrobila, bylo by nepřiměřeně zasaženo do celé řady jejích základních práv. Invazivním testováním by bylo ohroženo její právo na nedotknutelnost osoby a ochranu zdraví, ve vztahu k výsledku testu by poté bylo ohroženo její právo na soukromí a ochranu citlivých osobních údajů o zdravotním stavu. Celodenní nošení roušky pak ohrožovalo její právo na ochranu zdraví, a to jak fyzického, tak i psychického, a také ohrožovalo její právo na vzdělání, neboť nošení roušky omezuje schopnost soustředění, způsobuje únavu, omezuje logopedické výukové metody apod. To vše v rozporu s nejlepším zájmem nezletilé stěžovatelky. **Stěžovatelka svým návrhem na předběžné opatření požadovala, aby se předmětné základní škole uložila povinnost strpět její účast na prezenční výuce, a to i bez podstoupení preventivního antigenního testu na přítomnost antigenu viru SARS-CoV-2 nebo jiného testu ke zjištění tohoto viru a bez použití ochranného prostředku dýchacích cest v průběhu výuky a při pobytu ve třídě.** Ve věci samé pak bylo navrhováno částečné zrušení napadených mimořádných opatření.

Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) podání stěžovatelky rozdělil na dvě samostatná řízení – pod sp. zn. 7 Ao 10/2021 na řízení týkající se nošení ochranných prostředků dýchacích cest a pod sp. zn. 5 Ao 7/2021 na řízení týkající se povinného preventivního testování. Soudní poplatek za návrh na vydání předběžného opatření byl žádán pouze pod první z uvedených spisových značek, a to usnesením NSS ze dne 26. 4. 2021, č. j. 7 Ao 10/2021-43. S ohledem na výzvy soudu a vývoj situace v podobě vydávání doplňujících/měnicích nebo nových opatření pak stěžovatelka reagovala svými podáními ze dne 3. 5. 2021 a ze dne 10. 5. 2021, kde právě s ohledem na nová opatření a předchozí soudní judikaturu navrhovala připuštění změny návrhu. Současně se kriticky vyjádřila k závěrům usnesení NSS ze dne 22.

4. 2021, č. j. 4 Ao 1/2021-56, ve kterém NSS deklaroval, že po účinnosti zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 (dále jen „pandemický zákon“) nebude připouštět změnu již podaného návrhu, resp. nebude připouštět rozšíření návrhu o další návrhové body týkající se nových mimořádných opatření, která předchozí opatření ruší.

Ve věci pod sp. zn. 5 Ao 7/2021 (testování) svým vyjádřením ze dne 4. 5. 2021, č. j. MZDR 18675/2021-2/PRO, reagoval i sám vedlejší účastník. Jeho součástí bylo i stanovisko k návrhu na vydání předběžného opatření, se kterým nesouhlasil. V tomto ohledu především tvrdil absenci hrozící vážné újmy a totožnost účinku předběžného opatření a návrhu ve věci samé. Toto vyjádření bylo stěžovatelce doručeno dne 13. 5. 2020. Pod sp. zn. 7 Ao 10/2021 (ochranné prostředky dýchacích cest) pak vedlejší účastník učinil samostatné vyjádření ze dne 3. 5. 2021, č. j. MZDR 18356/2021-2/PRO. Zde k návrhu na předběžné opatření zopakoval svůj názor o totožnosti účinku předběžného opatření a návrhu ve věci samé, a zároveň se vyslovil, že je napadené opatření ve vztahu k ochranným prostředkům dýchacích cest v souladu s principem tzv. předběžné opatrnosti. Toto vyjádření bylo stěžovatelce doručeno dne 20. 5. 2020.

Stěžovatelka chtěla na vyjádření vedlejšího účastníka reagovat, avšak rozepsané podání již nestačila soudu zaslat, protože současně s druhým vyjádřením pod sp. zn. 7 Ao 10/2021 obdržela dne 20. 5. 2021 od NSS usnesení ze dne 19. 5. 2021, č. j. 7 Ao 10/2021-308.¹ Tímto usnesením NSS ve výrocích I.-III. nepřipustil požadované změny návrhu a zároveň stěžovatelčin návrh na vydání předběžného opatření ve slovech „*aby Základní škole xxx, se sídlem xxx, byla uložena povinnost strpět účast navrhovatelky na prezenční výuce, a to bez použití ochranného prostředku dýchacích cest v průběhu výuky a při pobytu ve třídě*“ výrokem IV. zamítl.

NSS svůj postoj o nepřipustění změny návrhu ve výrocích I.-III. odůvodnil tak, že pandemický zákon obsahuje speciální ustanovení v podobě § 13 odst. 4 umožňující přezkum těch mimořádných opatření, která v průběhu řízení o nich pozbydou platnosti a účinnosti. Proto není dle NSS důvod prolomit zásadu koncentrace vyplývající z § 101b odst. 2 věty druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jako „SŘS“). Ve věci zamítnutí návrhu na vydání předběžného opatření poté NSS konstatoval, že původní mimořádné opatření bylo s účinností ke dni 3. 5. 2021 zrušeno, a proto nadále nevyvolává žádné účinky, a je tedy už zbytečné rozhodovat o předběžném opatření, které se jej bezprostředně dotýká. Ve vztahu k původně napadenému mimořádnému opatření tedy již nemohla stěžovatelce dle soudu fakticky vzniknout žádná újma. Všechny tyto argumenty učinil NSS s odkazem na závěry plynoucí z usnesení ze dne 22. 4. 2021, č. j. 4 Ao 1/2021-56.

Následná a aktuální situace navrhovatelky je taková, že její rodiče jednali se školou, ale ta z obavy hrozby sankce pokuty neumožnila docházku bez testování a nošení roušky. Rodiče oslovili i zřizovatele, a zřizovatel školy odpověděl, že není příslušný posuzovat mimořádná opatření Ministerstva zdravotnictví a tedy nemůže měnit podmínky ve školách a nezletilé pomoci. Poté zřizovatel sdělil, že deklaruje podporu žaloby podané ze strany Městské části Praha 9 k Nejvyššímu správnímu soudu na zrušení mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví v souvislosti s docházkou dětí do mateřských a základních škol. Ovšem do konce školního roku se podmínky nezměnily. V základní škole, kam je

---

¹ Nehledě na to, že stěžovatelka v tu dobu disponovala pouze vyjádřením vedlejšího účastníka pod sp. zn. 5 Ao 7/2021 (testování) a vyjádřením pod sp. zn. 7 Ao 10/2021 jí bylo doručeno právě až se zamítavým usnesením.

přihlášená stěžovatelka, nebyl zjištěn za celou dobu testování jediný pozitivní žák ani pedagog. Přestože děti byly negativně testované, musely mít roušky.

Podle rodičů stěžovatelky se jasně ukázalo, že děti jsou zdravá populace, nejsou rizikovou skupinou z hlediska covid-19 a nejsou významnými přenašeči, přesto vláda deklaruje opětovné testování na začátku školního roku a nošení roušek po celou dobu výuky. Stěžovatelce tedy opět hrozí odpírání školní docházky, nepodrobí-li se testování a nošení roušky. Dokonce vláda plánuje zavést testování placené pro ty, co se nenaočkují, tedy ve školách by měla vznikat segragace neočkovaných a očkovaných. Podle rodičů stěžovatelky se už dostáváme někam naprosto mimo rámec právního státu, ale s ohledem na zamítnutí předběžného opatření proti tomu není efektivní prostředek nápravy.

S ohledem na posouzení nejlepšího zájmu dítěte přikládáme novou studii prokazující překročení limitů přípustných hodnot CO₂ ve vdechovaném vzduchu u dětí nosících chirurgickou roušku či respirátor FFP2 a to již po 3 minutách. Článek byl publikován v prestižním časopise JAMA Pediatrics.

III. Přípustnost ústavní stížnosti a lhůta pro její podání

Stěžovatelka má za to, že v řízení, jehož byla účastníkem, došlo k porušení jejich základních práv a svobod zaručených ústavním pořádkem České republiky ve smyslu ust. § 72 odst. 1 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu. V tomto ohledu bylo rozhodnuto o jejich právech a povinnostech, protože je aktivně legitimována k podání ústavní stížnosti.

Podle § 72 odst. 3 zákona o Ústavním soudu, musí být ústavní stížnost podána ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí o posledním procesním prostředku, který zákon stěžovateli k ochraně jeho práv poskytuje. Zamítavé usnesení NSS ze dne 19. 5. 2021, č. j. 7 Ao 10/2021-308, bylo stěžovatelce doručeno dne 20. 5. 2021 a žádné další zákonné procesní prostředky nápravy (vyjma ústavní stížnosti) nemá.

Stěžovatelka je proto na základě výše uvedeného toho názoru, že je ústavní stížnost přípustná a podána včas.

IV. Zásah do práva na spravedlivý proces zaručeného čl. 36 odst. 1 Listiny a do práva na účinnou soudní ochranu zaručeného čl. 36 odst. 2 Listiny

Přestože ochrana zaručená čl. 36 odst. 1 Listiny a obdobně zaručená čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod dopadá především na ochranu práv a svobod v procesním slova smyslu při jejich dílčím uplatnění, je třeba na základě těchto ustanovení hodnotit spravedlivost řízení i jako celku.² Adresátem tohoto práva je přitom každý jednotlivec, který se ochrany svých práv domáhá.³ Nehledě na to, že nedílnou součástí práva na spravedlivý proces je i snaha eliminovat interpretační obtíže, kdy může nezřídky docházet k tzv. přepjatému formalismu při výkladu právních norem. Soudy jsou totiž povinny procesní pravidla interpretovat a aplikovat tak, aby dodržely maximy práva na spravedlivý proces vymezené Listinou – uvedené pak platí tím spíše za situace, pokud postup soudů

² Rozhodnutí ESLP ve věci Ankerl v. Switzerland (stížnost č. 17748/91).

³ WAGNEROVÁ, E. ŠIMÍČEK, V. LANGÁŠEK, T. POSPÍŠIL, I. a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s. 2012, s. 729. ISBN: 978-80-7357-750-6.

implikuje tak významný zásah do procesního postavení účastníka řízení, jehož důsledkem je odepření přezkumu.⁴

V posuzované věci se jako problematická ukázala praxe vedlejšího účastníka, který svá mimořádná opatření ve vztahu k epidemiologické situaci často doplňoval a měnil, nebo je dokonce rušil a nahrazoval opatřeními novými. Právě na rušení a vydávání nových opatření reagovala dřívější soudní praxe tím, že v takových případech umožňovala za splnění určitých podmínek (např. obsahová podobnost obou opatření) připuštění změny návrhu, aby se navrhovatel domohl přezkumu.⁵ Na tomto podkladě učinila stěžovatelka svými podáními ze dne 3. a 10. 5. 2021 žádost o připuštění změn návrhu. NSS však v napadeném rozhodnutí s odkazem na své usnesení ze dne 22. 4. 2021, č. j. 4 Ao 1/2021-56, namítl, že řízení o návrhu na zrušení opatření obecné povahy je ovládáno koncentrační zásadou, v jejímž důsledku podle § 101b odst. 2 věty druhé SŘS nelze po podání návrhu na zrušení opatření obecné povahy tento návrh rozšiřovat, a to s odkazem na speciální ust. § 13 odst. 4 pandemického zákona. Toto speciální ustanovení totiž nově umožňuje přezkum i těch mimořádných opatření, která v průběhu řízení o nich pozbyla platnosti (v důsledku toho i účinnosti). Bylo proto uvedeno, že stěžovatelka z pohledu soudu napadá tři samostatná a částečně rozdílná opatření obecné povahy a požaduje individuální přezkum každého z nich, přestože může podat tři samostatné návrhy, kde se v každém z nich podle § 13 odst. 4 pandemického zákona domůže meritorního přezkumu. Povinnost úhrady několika soudních poplatků NSS z tohoto hlediska neshledal za relevantní, a to s odkazem na možnost v krajních případech využít osvobození od soudních poplatků dle § 11 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.

Uvedený postup nepřipuštění změn návrhu vedl k tomu, že dle NSS nebylo možné rozhodnout ani o návrhu na předběžné opatření, protože dle jeho slov je takový návrh úzce a nekompromisně spjat s původně napadeným mimořádným opatřením, které ale bylo v mezidobí zrušeno – není již účinné, a tudíž nevyvolává žádné právní následky v právní sféře stěžovatelky, protože podmínky pro přítomnost dětí na prezenční výuce nadále neupravuje. Na nová mimořádná opatření pak nešlo návrh na předběžné opatření vztáhnout, protože nebyla připuštěna právě ona změna návrhu. I zde je dle přesvědčení NSS jedinou možností spojit návrh na předběžné opatření s novým návrhem na zrušení mimořádného opatření.

Takové formalistické pojetí dle stěžovatelky významně zasahuje do jejího práva na spravedlivý proces a do práva na účinnou soudní ochranu.

Veškerá mimořádná opatření totiž byla obsahově velmi podobná, zásah v podobě nutnosti nosit ochranný prostředek dýchacích cest i během výuky ve třídě nadále trval, odůvodnění odpůrce bylo v tomto ohledu v podstatných bodech nadále stejné, přičemž argumentace stěžovatelky byla konzistentní a plně použitelná i pro následná nová mimořádná opatření – obsahové změny v nových opatření se buď stěžovatelky nedotýkaly vůbec, nebo jen nepatrně, aniž by to změnilo její pozici nebo změnilo jí tvrzené důvody. V konečném důsledku tedy zásah v nezměněné podobě přetrvával a jen se formálně měnil jeho „nosič“. Závěr NSS, že původním návrhem stěžovatelka napadla pouze původní mimořádné opatření a tím jednoznačně a nezměnitelně vymezila předmět řízení, tedy nereflektuje

---

⁴ Nález Ústavního soudu ze dne 1. 8. 2016, sp. zn. I. ÚS 1024/15.

⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2020, č. j. 5 As 191/2020-45, nebo též nález Ústavního soudu ČR ze dne 20. 11. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 8/02.

skutečnost, že v době podání původního návrhu stěžovatelka jiné mimořádné opatření napadnout ani nemohla, protože ještě neexistovalo.⁶

Obstát nemůže ani „doporučení“ NSS, podle něhož může stěžovatelka proti novému mimořádnému opatření (rušící opatření předchozí) podat samostatný návrh na jeho zrušení, a tedy i samostatný návrh na nařízení předběžného opatření. V situaci, kdy byla mimořádná opatření v poměrně krátkých časových intervalech rušena a nahrazována novými, by totiž nemuselo být s ohledem na povinnost soudních poplatků a placení právních služeb pro stěžovatelku možné dosáhnout přezkumu jednotlivých opatření (ve své podstatě by se s týdenní rotací mimořádných opatření jednalo o soudní poplatky v celkové výši 6.000 Kč⁷/týden). Takový postup umožňuje vedlejšímu účastníku finančně vyčerpat dotčené osoby, aby se musely následně nejspíše spoléhat na případné osvobození od soudních poplatků. Nehledě na to, že by došlo ke zcela zbytečnému zmnožení soudních sporů, které by pro stěžovatelku nejen znepřehlednily její soudní obranu, ale zároveň by se velkým množstvím účastnických návrhů významně prodloužila i doba jejich vyřizování ze strany samotného NSS. Pokud by totiž stejným způsobem postupovali všichni, došlo by logicky k jeho zahlcení.

Jak ale ve svém rozsudku ze dne 26. 2. 2021, č. j. 6 As 114/2020-63, v odst. 100 uvedl sám NSS, účelem ust. § 101b odst. 2 věty druhé SŘS je bránit tomu, „*aby navrhovatel v řízení o návrhu na zrušení opatření obecné povahy doplňoval svůj původní návrh o nové návrhové body týkající se buď nových důvodů, pro něž opatření obecné povahy napadá, nebo dosud nenapadených částí opatření obecné povahy, zejména pokud mu nic nebránilo uvést je již v původním návrhu*“. O takový případ se ovšem v posuzované věci nejedná. Stěžovatelka doplnila své podání pouze v tom smyslu, že na základě stále stejných důvodů požadovala přezkum nově vydaných opatření, která nemohla v původním návrhu napadnout, ale jejichž obsah i dopad do sféry stěžovatelky byl pořád stejný. Jak poté stanovuje i obecné pravidlo, je-li k dispozici více výkladů veřejnoprávní normy, je třeba zvolit ten, který vůbec, resp. co nejméně, zasahuje do toho kterého základního práva či svobody (tzv. princip „*in dubio pro libertate*“).⁸ Ani podle tohoto výkladového pravidla proto nelze dospět k závěru, že § 101b odst. 2 věta druhá SŘS dopadá na situaci vydávání nových, avšak pro stěžovatelku obsahově nijak významně odlišných opatření vedlejšího účastníka.⁹ Lze navíc předpokládat, že zákonodárce v době přípravy dané normy ani obdobnou situaci nepředvídal, a proto neměl ani v úmyslu cílit a omezit připuštění změny návrhu u podobného typu řízení v obdobných situacích.

Soudy mají obecně povinnost usilovat o nalezení spravedlnosti rozhodováním v konkrétních věcech, nemohou se proto odmítnout zabývat určitou věcí ze zcela formálních či spíše formalistických důvodů, ale pouze z takových příčin, které poskytování soudní ochrany skutečně vylučují. Jiný přístup by byl stěžejí ústavně-konformní a znamenal by odepření spravedlnosti (*denegatio iustitiae*) – tj. situace, kdy se soud odmítne návrhem z věcného hlediska zabývat, čímž účastníka řízení zbaví možností procesní (soudní) ochrany.¹⁰ Určité meze práva na spravedlivý proces stanoví jednotlivé procesní řády (např. náležitosti žaloby, lhůta pro její podání a jiné procesní podmínky), při jejichž výkladu je v souladu s čl. 4 odst. 4

⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2020, č. j. 5 As 191/2020-45.

⁷ Položka č. 18 odst. 2 písm. b) a položka č. 5 sazebníku soudních poplatků.

⁸ Nález Ústavního soudu ze dne 13. 9. 2007, sp. zn. I. ÚS 643/06.

⁹ V odst. 7 napadeného usnesení pak NSS sám uznal, že v případě původního a druhého mimořádného opatření se jednalo o změnu minimální.

¹⁰ WAGNEROVÁ, E. ŠIMÍČEK, V. LANGÁŠEK, T. POSPÍŠIL, I. a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s. 2012, s. 742-3. ISBN: 978-80-7357-750-6.

Listiny základních práv a svobod nezbytně šetřit jejich podstaty a smyslu a nezneužívat je k jiným účelům, než pro které byly stanoveny. Nabízejí-li se tak dvě interpretace, z nichž jedna hovoří ve prospěch výkonu práva na spravedlivý proces a druhá proti němu, musí soud vždy zvolit výklad první.¹¹ S ohledem na výše uvedené a specifickou situaci rychlého nahrazování jednotlivých mimořádných opatření proto nelze dospět k závěru, že § 101b odst. 2 věta druhá SŘS brání připuštění změny návrhu, a to i přesto, že pandemický zákon nově umožňuje deklaratorní konstatování nezákonnosti již neúčinného opatření. Potřeba přezkoumat tvrzený zásah do základních práv a svobod stěžovatelky formou připuštění změny návrhu, a tedy i návrhu na předběžné opatření, by jednoduše měl (a musí) převážit nad formalistickým výkladem procesních norem, na základě kterého soud takový návrh na změnu odmítá připustit.

Odhlédnout nelze ani od výše nastíněné argumentace NSS, že v případě zrušeného mimořádného opatření již nelze projednat ani návrh na vydání předběžného opatření. Pomineme-li skutečnost, že i v případě nového návrhu na předběžné opatření by byla potřeba znovu zaplatit soudní poplatek a v určitých případech by tedy mohlo dojít k neúměrnému finančnímu zatížení dotčené osoby, stanovuje zákon i lhůtu pro rozhodnutí o podaném návrhu na předběžné opatření. Z dikce § 38 odst. 3 SŘS vyplývá, že o takovém návrhu rozhodne soud bez zbytečného odkladu, a není-li tu nebezpečí z prodlení, rozhodne do 30 dnů od jeho podání. Smutným faktem v dosud stále trvající epidemiologické situaci šíření viru SARS-CoV-2 bohužel je, že mimořádná opatření úzce korelující právě s návrhy na předběžné opatření, mohou být prakticky kdykoli rušena – tj. rušena i před rozhodnutím soudu o návrhu na vydání předběžného opatření. Nikde totiž není stanoveno, kdy musí vedlejší účastník dosavadní vydaná a platná mimořádná opatření doplnit či obsahově změnit (čímž by byl návrh na vydání předběžné opatření stále použitelný/aktuální), a kdy je může naopak zrušit a nahradit opatřením novým (kdy se návrh na předběžné opatření stává již nepotřebným/neúčelným). To se stalo i v projednávaném případě, kdy stěžovatelka podala svůj návrh na nařízení předběžného opatření dne 22. 4. 2021, vedlejší účastník podkladové mimořádné opatření s účinností ode dne 3. 5. 2021 zrušil, a NSS nebyl schopný po dobu téměř 11 dní (z toho 7 pracovních) o návrhu na předběžné opatření „bezodkladně“ rozhodnout. V reálné situaci se proto dotčené osoby, včetně stěžovatelky, rozhodnutí o jejich návrhu na předběžné opatření nedočkají a institut předběžného opatření se v případě takových mimořádných opatření stává prakticky nepoužitelným. V současné situaci NSS tedy o žádném návrhu na předběžné opatření prakticky nerozhoduje, protože jde ve většině návrhů o případ, kdy bude podkladové mimořádné opatření již zrušeno.

O výše uvedeném problému s rozhodováním o návrhu na předběžné opatření hovoří i výsledek pod sp. zn. 5 Ao 7/2021 (testování), se kterým byl návrh na vydání předběžného opatření také spojen. Přestože byl i v tomto případě návrh na vydání předběžného opatření podán dne 22. 4. 2021 společně s návrhem ve věci samé, NSS o předběžném opatření samostatně nerozhodl, což zamítavým usnesením ve věci samé ze dne 27. 5. 2021, č. j. 5 Ao 7/2021-169, odůvodnil tím, že rovnou přistoupil k rozhodnutí o zjevné neopodstatněnosti návrhu plynoucí z jeho předchozí rozhodovací činnosti, v níž se již obdobnou věcí zabýval. Nejenže tak nebylo o návrhu na předběžné opatření rozhodnuto „bezodkladně“, ale i se zohledněním použitého tvrzení nebylo o návrhu rozhodnuto dokonce ani v zákonem stanovené lhůtě 30 dní. Rozhodnutí o věci samé, včetně odůvodnění nerozhodnutí o předběžném opatření, totiž bylo vydáno až 35 dní od podání návrhu. Pokud proto NSS věděl, že návrhu na předběžné opatření z důvodu zamítnutí návrhu ve věci samé nevyhoví, ale zároveň o tom nestihne rozhodnout ani do 30 dní, měl o

---

¹¹ Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, sp. zn. 5 Afs 16/2003-56.

tom s ohledem na předvídatelnost soudního rozhodování v zákonných lhůtách vydat samostatné rozhodnutí.

Nehledě na absurdní tvrzení vedlejšího účastníka v jeho vyjádření ze dne 4. 5. 2021, č. j. MZDR 18675/2021-2/PRO, kde dospěl k závěru, že aby soud mohl vyloučit účinek opatření obecné povahy vůči konkrétnímu adresátovi, nelze to udělat jinak než zrušením napadeného mimořádného opatření. Tedy že se proti opatření obecné povahy nejde ani částečně a po omezenou dobu bránit předběžným opatřením, protože se bude ve většině případů jednat o totožnost účinku předběžného opatření a návrhu ve věci samé. Smyslem a účelem institutu předběžného opatření je zatímní úprava poměrů účastníků, a to ve výjimečných případech, kdy v důsledku postupu správních orgánů hrozí účastníku pokračováním dosavadního stavu věcí nebo naopak jejich změnou vážná újma (tj. je-li vzhledem k okolnostem případu pravděpodobné, že taková újma nastane). Na tomto místě stěžovatelka upozorňuje, že se v návrhu na předběžné opatření nedomáhala téhož, čehož se domáhala v návrhu ve věci samé. Zatímco šlo v prvním případě alespoň o zjemnění povinnosti nosit ochranný prostředek dýchacích cest pouze ve společných prostorách (tj. nikoliv po dobu pobytu ve třídě) konkrétně určené základní školy vůči konkrétnímu dítěti, v druhém případě žádala zrušení celého ustanovení stanovující danou podmínku na neurčitý počet dětí, a to v prvním stupni neurčitého počtu základních škol. Nešlo tedy o nic jiného, než po časově omezenou dobu do rozhodnutí o věci samé alespoň částečně upravit vzájemné poměry mezi stěžovatelkou a její základní školou, aby nemusela nosit ochranný prostředek dýchacích cest po dobu přítomnosti ve třídě = zatímní úprava poměrů účastníků, kdy jí pokračováním dosavadního stavu věcí hrozila vážná újma. V žádném případě ale nelze hovořit o totožném účinku předběžného opatření a návrhu ve věci samé. Stejně tak nelze připustit, aby se proti opatření obecné povahy nedalo bránit předběžným opatřením. To by jinak znamenalo významné oslabení práva na soudní ochranu, protože by byly dotčené osoby odkázány pouze na meritorní přezkum věci, který může trvat i měsíce.

Stěžovatelka má proto za to, že nepřipuštění změny návrhu i přes zavedení § 13 odst. 4 pandemického zákona představuje porušení práva na spravedlivý proces a práva na účinnou soudní ochranu práv ve smyslu čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny. Tento názor neznamena obecné prolomení koncentrační zásady v řízení o zrušení opatření obecné povahy dle § 101b odst. 2 věta druhá SŘS, nýbrž se jedná o výklad vztahující se k přezkumu pouze úzce vymezeného typu opatření obecné povahy – opakovaně rušených a nahrazovaných mimořádných opatření vedlejšího účastníka v situaci pandemie viru SARS-CoV-2, u nichž stěžovatelka nemohla bez svého zavinění skutečnosti uvedené v žádosti o změnu návrhu sdělit soudu již v původním návrhu, a kde by nutnost podání nového návrhu mohla znamenat značnou finanční zátěž, zahlcení soudní soustavy a nemožnost přezkumu návrhu na vydání předběžného opatření, a tedy i případnou rezignaci na snahu domoci se soudní ochrany. V situaci, kdy je tvrzen zásah do některého z ústavně zaručených práv a svobod tak, jako ve zde projednávané věci, je nutné, aby soud volil šetrný výklad hmotněprávních i procesních norem ve snaze zabránit odepření spravedlnosti a ve snaze zabránit odrazení dotčené osoby od snahy dosáhnout ochrany svých práv. Pokud pak NSS nepřipustil změnu návrhu, v praktické rovině tím znemožnil i možnost dotčených osob domoci se alespoň dočasné a nezbytné ochrany formou institutu předběžného opatření, o kterém se zpravidla nestihne rozhodnout.

Jen závěrem stěžovatelka uvádí, že v případě připuštění změny návrhu nelze souhlasit ani s případným odkazem na porušení práva na zákonného soudce. Z hlediska materiálního se jednalo o jeden trvajících zásah do subjektivních práv stěžovatelky, i když z formálního hlediska k němu docházelo na podkladě vícero na sebe navazujících, avšak samostatných, právních aktů vedlejšího účastníka. Argumentace,

kterou stěžovatelka předkládala v původním návrhu, byla totiž použitelná i ve vztahu k nově přijatým opatřením a byla tak vhodným podkladem i pro řízení o změně návrhu. Jinak řečeno, výsledky dosavadního řízení mohly být bez problémů podkladem pro řízení o dalších opatření obecné povahy vydaných vedlejším účastníkem. Ostatně s odkazem na ust. § 95 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, by šlo ve spojení s § 64 SŘS o postup zcela souladný se zákonem, a proto by se o porušení práva na zákonného soudce nemohlo ani jednat. To v odst. 101 svého rozsudku ze dne 26. 2. 2021, č. j. 6 As 114/2020-63, konstatoval i NSS.

V. Zásah do práva na vzdělání zaručeného čl. 33 odst. 1 a 2 Listiny ve spojení s čl. 28 odst. 1 a 2 Úmluvy o právech dítěte a do práva na ochranu zdraví zaručeného čl. 31 věta první Listiny

Vzhledem k tomu, že výše popsaným nepřipuštěním změny návrhu došlo i k zamítnutí stěžovatelčina návrhu na vydání předběžného opatření, bylo v konečném důsledku zasaženo i do jejího práva na vzdělání zaručeného čl. 33 odst. 1 a 2 Listiny ve spojení s čl. 28 odst. 1 a 2 Úmluvy o právech dítěte a do práva na ochranu zdraví zaručeného čl. 31 věta první Listiny. Výsledkem totiž je, že se stěžovatelka jednoduše bez vydání předběžného opatření nebo rozhodnutí ve věci samé (o kterém nebylo pod sp. zn. 7 Ao 10/2021 doposud rozhodnuto) nemohla prezenční výuky za daných podmínek účastnit.

Prezenční forma výuky je svou povahou neodmyslitelným a preferovaným způsobem výuky spadající právě do ústavně zaručeného práva na vzdělání. Jak nastínila navrhovatelka ve svých podáních, distanční výuka či výuka na základě tzv. plánu učiva sice může po určitou dobu prezenční formu výuky suplovat, ale nikdy ji nemůže plnohodnotně nahradit, a už vůbec ne, pokud prezenční forma vzdělání chybí po značnou část školního roku. Prvořadým cílem by vždy mělo být zachování práva na vzdělání v co nejvyšší možné míře a kvalitě, kterou zaručuje právě forma prezenčního vyučování. Bezprostřední kontakt s vyučujícím nenaplňuje jen složku jakési osobní interakce, ale zejména u malých dětí na prvním stupni základních škol i složku výukovou – odstraňování logopedických vad a opravování nesprávné výslovnosti. Nejde ale jen o splnění povinné školní docházky a vzdělávání jako takového, ale i o rozumový, mravní a sociální vývoj, ke kterému prezenční forma výuky také přispívá a směřuje. Vzdělávání je totiž široký proces osvojování si vědomostí a sociálních schopností potřebných pro správný vývoj lidské bytosti a jejich uplatňování v každodenním životě. Děti se proto během výuky učí i samotné spolupráci v rámci kolektivu.

Zásah do svého práva na ochranu zdraví stěžovatelka spatřuje v tom, že k zamítnutí návrhu na předběžné opatření došlo z formálního hlediska, tedy nikoli po věcném přezkumu jeho opodstatněnosti. To postavilo stěžovatelku do situace, kdy byla v případě daných podmínek nucena strpět prezenční formu výuky a pobyt ve třídě se svými spolužáky mj. s neustálým nasazením ochranného prostředku dýchacích cest a vystavit se tak ohrožení svého zdraví – hypoventilace se zvýšenou dechovou námahou a psychickým stresem,¹² riziko hyperkapnie a zvýšení hladiny oxidu uhličitého v krvi, bolesti hlavy,

---

¹² AHMAD, Alghadir. FARAG, Aly. HAMAYUN, Zafar. *Effect of face veil on ventilatory function among Saudi adult females*. Pakistan Journal of Medical Sciences Online, leden 2012, 28(1), s. 71-74. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/244485085_Effect_of_face_veil_on_ventilator_function_among_Saudi_adult_females.

malátnost, závratě, potíže se soustředěním, únava a zmatenost, zvýšený puls, bušení srdce aj.¹³ V pokročilých fázích může dlouhodobý problém s dýcháním zahrnovat i paniku, záchvaty, pokles krevního tlaku a poruchu vědomí. Nejde ale jen o ztížení dýchání, soustředění a zdravotní rizika, jako je bolest hlavy, únava nebo zhoršení vývoje imunity. Dlouhodobé nošení takových ochranných pomůcek je problematické i z toho důvodu, že osoba opětovně vdechuje značnou část škodlivých látek, kterých se snaží tělo při vydechování zbavit.¹⁴ Dlouhodobé nošení takových prostředků může navíc způsobovat řadu kožních onemocnění v oblasti obličeje (např. tvorba ekzémů, podráždění, suchost, zarudnutí, otlačení nebo svědění), a to jak z důvodu mechanického podráždění, tak z důvodu hromadění kvasinek a bakterií v místě pod rouškou nebo respirátorem, kde se lépe množí.¹⁵ To vše včetně řady problémů s nošením ochranných prostředků dýchacích cest souvisejících – špatné nošení a manipulace, nedodržování frekvence výměny, pálení očí z důvodu špatného rozptýlení vydechovaného vzduchu, v případech infekce zvyšování virové nálože v těle nemocné osoby aj.

Pokud tedy nebyla připuštěna změna návrhu, kdy na stejném základě došlo ve své podstatě i k zamítnutí návrhu na předběžné opatření pro jeho „neaktuálnost“, nebylo stěžovatelce umožněno podrobit věcnému přezkumu ani opodstatněnost jejího návrhu na předběžné opatření, a tedy na základě jeho eventuálního vyhovění i navštěvování prezenční formu výuky. NSS postavil stěžovatelku do situace, ve které jí do rozhodnutí ve věci samé odpírá prezenční výuku, nebo jí prezenční výuku sice umožňuje, ale s možnými negativními důsledky pro její zdraví.

VI. Porušení ochrany nejlepšího zájmu dítěte zaručené čl. 32 odst. 1 Listiny a čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte

K zásahu do práva stěžovatelky na spravedlivý proces, práva na účinnou soudní ochranu, práva na vzdělání a na ochranu zdraví, došlo za současného porušení ochrany nejlepšího zájmu nezletilého dítěte, která vyplývá z čl. 32 odst. 1 Listiny a čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte.

Nejlepší zájem dítěte jakožto přední hledisko rozhodování dle Úmluvy o právech dítěte Ústavní soud ve své judikatuře dlouhodobě zdůrazňuje (viz např. náleze ze dne 30. 6. 2004, sp. zn. Pl. ÚS 23/02; náleze ze dne 8. 7. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 15/09; náleze ze dne 15. 10. 2014, sp. zn. IV. ÚS 3305/13; náleze ze dne 30. 5. 2014, sp. zn. I. ÚS 1506/13; náleze ze dne 13. 7. 2011, sp. zn. III. ÚS 3363/10; či náleze ze dne 29. 6. 2017, sp. zn. I. ÚS 3226/16). Při posuzování nejlepšího zájmu dítěte je třeba vzít do úvahy mj. zájem na ochraně a bezpečí dítěte, zvláštní zranitelnost dítěte a právo dítěte na zdraví.¹⁶ V širším slova smyslu lze

---

¹³ 78 německých lékařů varuje před rizikem nošení roušek při vyučování. *Doktorka.cz* [online]. 18. 9. 2020. Dostupné z: <https://rodina-deti.doktorka.cz/78-nemeckych-lekaru-varuje-pred-rizikem-noseni-rousek-pri-vyucovani>. Originál informačního dopisu dostupný z: <https://klagepaten.eu/wp-content/uploads/2020/09/2020-09-10-Informationsbrief-fuer-SchulleiterInnen-und-Lehrkraefte.pdf>.

¹⁴ Ukončeme nošení roušek co nejdříve: Prof. MUDr. Jaroslav Michálek, Ph.D. *Cellthera Clinic* [online]. Dostupné z: <https://celltheraclinic.cz/ukonceme-noseni-rousek-co-nejdrive>.

¹⁵ PERKNEROVÁ, Kateřina. Dermatoložka: Kůže trpí, proto roušky měňte a místo dezinfekce si myjte ruce. *Jindřichohradecký deník* [online]. 14. 6. 2020. Dostupné z: <https://jindrichohradecky.denik.cz/zdravi/monika-arenbergerova-2020.html>.

¹⁶ HOFSCHNEIDEROVÁ, Anna. *Praktický právní průvodce nejlepším zájmem dítěte*. Liga lidských práv, 2016, s. 12 a násl. ISBN 978-80-87414-26-2. Dostupné z: <https://llp.cz/wp-content/uploads/Prakticky-pravni-pruvodce-nejlepsim-zajmem-ditete.pdf>.

poté hovořit i o zohlednění zájmu dítěte na příznivý sociální vývoj a vzdělání, které jsou nedílnou součástí lidského vývoje.

Přestože není pojem „nejlepší zájem dítěte“ právními předpisy nijak vymezen, obecný komentář Výboru pro lidská práva č. 14 ze dne 29. 5. 2013 k tomu uvádí následující: „*Koncept nejlepšího zájmu dítěte je flexibilní a adaptabilní. Měl by být přizpůsoben a definován individuálně s ohledem na specifickou situaci, v níž se dítě či děti, jichž se věc týká, nachází, přičemž pozornost by měla být věnována jejich osobním poměrům, situaci a potřebám. V rámci individuálních rozhodnutí musí být nejlepší zájem dítěte hodnocen a stanoven ve světle specifických okolností konkrétního dítěte*“. Mezi specifické okolnosti pak můžeme řadit právě to, že stěžovatelka v době podání návrhu absolvovala v prezenční formě za poslední rok pouze nepatrnou část povinné školní docházky, nejevila klinické příznaky onemocnění COVID-19 ani nebyla s infikovanou osobou v kritickém kontaktu, načež první vlny preventivního testování v době podávání posuzovaného návrhu ve školách zaznamenaly pouze cca 0,054 % pozitivních testů (700 pozitivních testů z celkového počtu 1,3 mil. testů).¹⁷ Zohledněno musí být také to, že po stěžovatelce bylo *de facto* vyžadováno celodenní nošení ochranného prostředku dýchacích cest, tedy za podmínek pro malé dítě vysoce nepříjemných a reálně ohrožujících jeho vzdělání (ztráta koncentrace, ospalost aj.) a zdraví (stress, kožní problémy, dýchací problémy, bolest hlavy aj.). I uvedená specifika měla být při posuzování přípuštění změny návrhu a rozhodování o předběžném opatření brány v potaz.

Ani z tohoto hlediska proto nelze souhlasit s výsledkem, podle kterého se stěžovatelka nemůže domoci přípuštění změny návrhu, a tedy i věcného přezkoumání návrhu na vydání předběžného opatření. Obzvláště tehdy, má-li to vážné důsledky v otázce ochrany jejího práva na vzdělání a na ochranu zdraví. Je proto nutné zopakovat, že soudy by neměly formalisticky odmítnout přezkum návrhu směřujícího na ochranu práv nezletilého dítěte, neboť zájem na řádném a kvalitním vzdělání a ochraně zdraví této citlivé skupiny naší společnosti by mělo být předním hlediskem soudního rozhodování.

VII. Návrh

Stěžovatelka navrhuje, aby Ústavní soud vydal toto rozhodnutí:

- I. Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2021, č. j. 7 Ao 10/2021-308, bylo porušeno právo stěžovatelky na spravedlivý proces zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny, právo na účinnou soudní ochranu zaručené čl. 36 odst. 2 Listiny, právo na vzdělání zaručené čl. 33 odst. 1 a 2 Listiny ve spojení s čl. 28 odst. 1 a 2 Úmluvy o právech dítěte a právo na ochranu zdraví zaručené čl. 31 věta první Listiny, vše ve spojení s porušením ochrany nejlepšího zájmu dítěte zaručené čl. 32 odst. 1 Listiny a čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte.
- II. Toto rozhodnutí se proto ruší.

xxx

zastoupena

Zuzanou Candigliota, advokátkou

---

¹⁷ První bilance testování ve školách: z 1,3 milionu testů jen 700 pozitivních dětí. *Novinky.cz* [online]. 23. 4. 2021. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/prvni-bilance-testovani-ve-skolach-z-13-milionu-testu-jen-700-pozitivnich-deti-40358110>